

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

ՐԱԳԻՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՒԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՍՏԷ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԻՐԱԳՐԻ
ԳԱԶԵՐԷ
Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boite Postale 868 Le Caire (Égypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ
Եղիպտոս Արտասահման
Որչ ԳՐԷ ԾԻԼԻՆ
Տարեկան 400 20
Վեցամսեայ 50 10
Եռամսեայ 25 5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Նամակ և դրամ զրկել վարչութեան համաձայն:
Չհաղթողները ետ չեն դարձուիր:
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ:
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանսուր Փաշա Խալիճ, քրտմուէյի
գոթին վրայ, Գաֆէ և պար տը Ֆրանսի բաւախին մէջ:

“ՔԵԼԼԷ”Ն ՏԵՐԸ

Պոլսոյ Պատրիարքարանէն առ
կաթողիկոսն դիմումը, այս էջերուն
մէջ քննադատուեցաւ, այդ խնդիրը
փակուած է, առժամակէս, սպասե-
լով ձայնին որ իջմիածնէն պիտի
լուսի: Բայց այդ դիմումին հետ,
Հայ աղգին պաշտօնական ներկայա-
ցուցիչները պաշտօնական հայցաւածք-
ներ դրին «յոս» կայսերական Գա-
հայից» մեղադրելի են:

Վճռական պատասխան մը տա-
լու իրաւունքը՝ վանը, Մուշը, Խար-
բերդը, Պոլսը աւելի ունին քան թէ
Գահիրէն, ժընէվը, Բարիքը, Պոս-
թինը: «Խնդրի առարկայն» ա՛ն տեղ-
ուանքի Հայոց «քէլլէն» է, մեր գլուխ-
ները անբոյժ ապահովութեան մէջ
են: Շատ անմարդասիրական զաղա-
փար մը յայտնած կ'ըլլայ այն Հայը,
որ կը կարծէ, թէ՛ կոտորածներու
սարսափի պահուն, գոնէ բիշ մըն
ալ ա՛ն խօսք ունենայ որ «քէլլէն»-ին
տէրն է: Արդ հիմակուան կոտորած-
ները, եթէ տեղի ունենան, մոսկոյն
պիտի տան, իրենց անբեռնակայելի
ահեղութեամբը, 1895-1896ի սար-
սափելի ջարդերն իսկ: Պոլսէն հա-
սած լուրերը անհուն գոհունակու-
թիւն կը յայտնեն Յրմանեան Պատ-
րիարքին «որուն կը պարտինք, կ'ը-
սեն, ջարդերու ծրագրին եթէ ոչ
բոլորովին ջնջուի, բայց գէթ,
գործադրութեան յետաձգուի»:

Աւելորդ է, այստեղ անգամ մը
եւս յիշեցնել, թէ պահ մը անխու-
սափելի փառնգ նկատուեցաւ, կու-
տորածներու աղէտը: Վկայ՝ Բոս-Ար-
մենիան, և Դոշակի արհաւիրելի հե-
ռագիւրը Եւրոպայի մամուլին զար-
նուած: Ու, նոյն իսկ Բոսին մէջ կար-
գացիւք, առանց հերքման, որ դեռ-
պանատունները պիտի չուզեն միջա-
մբտել, ջարդերը արգելելու համար:

Ինչ կրնային ընել Պատրիարք,
եպիսկոպոսներ, կրօնական և քա-
ղաքական ժողովականներ, «Ծովը
կընդդէմ օձին կը փարի» ըսեր են:
Արուսի ծովուն մէջ խղճուելու վը-
տանգի բաղէին ալ, Հայոց Պատրի-
արքը Սուլթանի մը ոտքերուն կը փա-
րի: Բայց, ո՛չ թէ իր անձին այլ

ժողովրդին փրկութեանը համար:
Անշուշտ լուսագոյն պիտի համարուէր
որ ժողովուրդը՝ փոխանակ ինքն ալ
Պատրիարքին փարելու, զէնքի փա-
րէր, եթէ... ունենար:

Պատրիարքին խուլթանական
ոտքերուն փարումը՝ ստորնացում՝ մըն
է: Զոհողութիւն մը: Հանրային կեան-
քի կառավարիչներու համար, բարո-
յական զոհողութիւնը յաճախ չա՛տ
աւելի ծանր է քան թէ անձի զոհ-
դութիւնը: Աւելի դիւրին է հերոս
ըլլալ, քան թէ անժողովրդական:
«Բայց, վա՛յ այն աղգին, ըսած են,
որուն գերագոյն վարիչները կը վախ-
նան անժողովրդական ըլլալէ»:

Հանգուցեալ Աշըգեան Խորէն
Պատրիարք, երբ դեռ Երուսաղիմ
էր, որ մը յայտարարեց, նեղ շրջա-
նակի մը մէջ, թէ ինքը սուլթանէն
չա՛տ կը վախնար:

— Չէր գիտեր թէ ի՞նչ հրէշ է
— բուն իսկ Պատրիարքին բռնաբը-
մեղի ջարդել կուտայ, կը վախնամ:
Այդ վախուն էր որ անժողով-
րդական եղաւ:

Հիմակ, Օրմանեան Պատրիարքն
ալ, այդ «վախուն»... ժողովրդական
է, Պոլիս ու Հայաստան, գոնէ առժա-
մակէս: Բայց, արտասահման ալ ան-
ժողովրդական է. կամ՝ արտասահ-
մանի Հայոց մէկ մասին:

Անպայման ժողովրդականութեան,
կամ անպայման անժողովրդականու-
թեան միջեւ ընտրողութիւն մը ընե-
լը, Պատրիարքին ձեռքը չէ: Անոնք
որ Պոլիս ու Հայաստան, իրենց զը-
լոխները մարմիններուն վրայ կան-
գուն պահուելու քիչ թէ շատ նա-
խաճախելի են, ընտրողութիւնը,
Պատրիարքին անոնք ընել կուտան:

Արտասահմանի Հայերը երբ Տ.
Օրմանեան Պատրիարքին «ողբիչ»
քաղաքականութիւնը իր ամբողջու-
թեամբ քննադատելու կ'ենն, և ոչ
թէ մէկ մասին համար, աղէկ կ'ընեն
եթէ յիշեն, որ պարագաներ կան
որ «նպատակը միջոցը կ'արդարա-
ցընէ»... — Եթէ երբեք, այդ արդա-
րացման կարօտ ըլլար միջոց մը, որ
բիւրուոր մարդերու կեանքին վրա
կուլթիւնը իրեն նպատակ կ'առա-
ջողրէ:

Ա. Ա.

ՏՈՒՐԻԿ

ՏՊԱԿԱՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Վ ա յ յ ր Կ և և ա Կ ա Ս)

oooooooooooooooo

Էօզպէրէյի պարտէզն եմ: Հովա-
նո՛ւս ծառի մը ներքեւքը՝ ավտակին վրայ
նստած: Միջնալու քիչի մը բան է մնացեր
արդէն, երբ օդային կազը իր թեթեւ լու-
սովը ցորեկի պատրանքը կը օկի տալ
աչքերուդ:

Սգոխիներն ու տառանները, հեռե-
րին մէկ կամ երկու պնդիկ, շատո՛ւնց
եկեր, իրենց նիստի բաժնը գրաւելու են
պարտէզին սրճատան առաջը: Կան ալ որ,
երկայն երկայն շրջանը կ'ընեն ածուե-
րուն բոլորքը, արահետները ման գալով:

Իրիկունի սրտիւն հովը կը սոսա-
փէ ծառերուն տերեւները, և տերեւները
ջարդուիչո՛ւր դարձար կ'իյնան վերի բար-
ձունքներէն, ու կը զգաս թէ՛ Սիւնի շա-
րածնի հոգը՝ ալ սկսեք է կատարել իր
գործը:

Նստած տեղս բոլորչի՛ դաւարեք մըն
է, ուր կանանչը իր խա՛ւ խա՛ւ կերպա՛ն
է փոքր: Իւ այդ բնապարգեւ կերպախ
վրայ ավտակ... «վեմաշուքի» մը սա-
լունը չի յիշեցներ շիտակը...:

Մութը լման մը կոխած է ալ, ու
գիշերի արաւետական լոյսը աւելի վախ-
ցած:

Մտածմունքը դիւ առեր է և ինձի
անանկ լքո՛ւն դիրք մը տուեր որ, դուրը
«Ի՛նչ կ'անցնի կը դառնան ուշադրանքիս
առարկայ չ'ըլլար» Պարտէզի այդ լմո՛հ ու
բոհին մէջ «մտածել» մեղմապաշտի գործ
չէ՛ք նկատել: Բայց, ինչի՞ վրայ կը մտա-
ծէի...

... Ուսիս վրայ մասնորո թեթեւ
հպում մը կը զգամ ու ետիս կը դառնամ:
Երկու խառնիւղեղ, շնորհաշուք
մանչուկներ, անդիտական ծնունդ, քովս կը
գեղեթին: Ճանչա՛ւր ըլլալուն, մինչեւ կողս
գալու և ուսիս դպնալու յանդգներ են:
Միտուն կատակ մանկական:

Պատիկները հեշտաւոր քրքիլ մը կ'ար-
ձկեն: Իսկ տառանին ազնուութիւնը կ'ու-
նենայ դիւ հարցաւորածելու թէ՛ «Ինչո՞ւ կը
մտմամ»:

Անուշակ ծալիս մը կը նկարուի ման-
չուկներու կարմրուկ այտերուն վրայ, ա-
նանկ քաղցր ծալիս մը, որ Սնդիկացիին
յատուկ է: Ու ծալիսով մէկտեղ՝ աղա-

խինին աչուրներուն կը նային ու փոփոքելի
մը ծայր կ'ուտան. թոթով լեզու մանկա-
կան:

«Չեր վրայ կը մտածեմ», Ո՛ւս կ'ը-
լայ պատասխան: Սնոնք կը խնայու
«Good by» ու կը մեկնին:

Ա՛խ, երջանիկ մանուկները կը խն-
դան, կ'անցնին ու կ'երթան: Հատաւին
չի գար թէ՛ իրաւքը՝ նէ իրենց վրայ կը մը-
տածեմ. և կամ իրենց պատճառ կ'ըլլան
որ, երեւակայութեամբ անդին, մեր եր-
կիրը փոխադրուի՝ և հո՛ւն տեղի իրենց
հասակակից և պատըտիկ հայերուն վրա-
յօք մտածեմ, հեռո՛ւն, — Հայրենիքի արիւն-
լուայ լանջին վրայ, մատաղ հասակէ կը
սկսին ճաշակել՝ զրկանքներով ու ականջ-
ներով դառնալով կեանքի մը համբ: Հո՛ւս,
պղտիկները՝ հրեշտակներու պէս զուար-
թու՛ն ու ճըլճըլուն, հո՛ւն, հեռո՛ւն Հայ-
կանիքը արհաւիրքներու անուրին տակը
քայքայու՛ն: Պահ մը մէկդի գնենք մե-
ծերը:

ԳՐԱԿԱՆ ՏՊԱԿ

ՆԱՓՈՒԷՆՆԵՐ ԳԻՇԱՏԱՆԻՐ

Հայոց համար իշխան Լուի Նափո-
ւէնը օրուան մարդը եղաւ: Թեքեւս վաղ-
ուան ալ մարդը: Մանր մունր յիշատակ-
ներ կրնան հետաքրքրական ըլլալ, հա-
մը յիշեցնիք նախընթաց թուով, մտքեր-
նիս եկածը նեանք այդ էջերուն մէջ:

Երբ 18րդ դարուն վերջերը, Նա-
փուէն Պոնափարթ՝ դեռ պարզ զօրավար
մը, երեսնը չմտած, յեղափոխ Ֆրանսայի
բանակներուն զուխը անցած, Մատրիա-
ցիները իտալիայէն աւելով, կը հասնէր
վենետիկ ու հոն փառած իշխանութիւն մը,
«Ամենապայծառ Հանրապետութիւն» կը
կործանէր, միևնոյն ժամանակ կը քնջէր
այն բոլոր ծուլարանները որոնք վանք կը
կոչուին:

Ս. Ղազարը նոր կը բարգաւաճէր,
ու արեւելցի վարդապետները, որ ձմեռը
ձեռքերնուն մէջ կը փչէին տաքցնելու ու
կանթեղին պղպուկովը հոյակապ երկաթ-
բուլիւնները պատրաստելու համար, անոնք
ալ փարուչիւններու, Ֆրանչիսկեաններու
բաղդակցութեան վառնդին մէջ էին: Օր
մը Ֆրանսական զրոշակակիր կոնտուլա մը
կը ժամանէ, և մէջէն «Ֆրանսացի» հրա-
մանատար մը դուրս կ'ելլէ: Կը բարձրա-
նայ վեր ու դաշինին մէջ հաւաքուած
տաղնապալից վարդապետներուն կը կարգայ

Պոնաբարթի հրամանագիրը, որով Ս. Ղազարը անխախտ կը մնայ, իբր «գրա- կանութեան և գիտութեան Ակադեմիա» մը: Աւետիքը բերող հանրապետական Ֆրանսացի դորապարը՝ ՀԱՅ մըն էր: Ս. Ղազարու փրկիչը տն թերեւս Անտէնը: Բազմակից պիտի կրնայ վանքի յի- շատակներէն կամ վեհապետական մատենա- դարանէն, աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն մը տալ:

ՄՏԱՆՄՈՒՆՔՆԵՐ

Մարդու նկարագիրը շինող էն ար- զիւնաշատ դաստիարակներէն մէկը՝ աշխա- տութիւնն է:

Մարդու մէջ ինչ մեծութիւն օր կայ, աշխատանքին գործն է. և քաղաք- կրթութիւնն ալ աշխատանքի պատուէն է:

Լեզուն ալ հայրենիք մըն է, որուն կենսատու հիւթերը միաբը կը սնուցանեն և դայն կ'ընեն ինչ օր է:

Եկեղեցին՝ հոգեւորական հիւանդանոցն է:

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԼԱԽԱՅԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երբ հայկական կոտորածներու՝ իբր շատ բնական դէպքի մը՝ հաւա- նականութիւնը օրուան խնդիր մըն է — դէժ մեղի համար, որ գործին տէրն ենք, հետաքրքրական պիտի ըլ- լայ լսել լաւատեսութիւն մը, որ ին- տոնէն կը հասնի, թիֆլիզի ճամբով:

Արշալոյսը՝ ամառ մը ի վեր հրա- տարակուսող լայնածաւալ օրութեթիւր՝ հոկտեմբեր 21-ին թիւին մէջ, կը հրատարակէ Անգլիոյ մայրաքաղա- քէն թղթակցութիւն մը, որ ուշա- գրաւ է իբր թղթատիրական պաշտ- պանողական մը:

Թագուածագիր թղթակիցը, կը յիշեցնէ, թէ Թիւրք կառավարու- թիւնը Հայ ժողովուրդը կոտորելու ձեռնարկից, մոլորութեամբ այն թելադ- րանքէն, թէ Հայ յեղափոխականու- թիւնը, անդիակական պաշտպանութեան ներքեւ, Թիւրքիոյ դէմ վտանգաւոր ուժ մը կը դառնայ: Բայց այժմ Թիւրք կառավարութիւնը «աւելի ա- ողջ բանականութեան շրջանի մէջ է այդ մասին»: Վստահ է, թէ այդ յեղափոխական ուժը այնքան չնչին է իր պետական ուժին դէմը, որ կրնայ անոր հախէն գալ, առանց ձեռք դպցնելու ամբողջ ժողովրդին: Այսպէս համոզուած են եղբայր այն- պիտի անձեր, որոնք իբր օտար դե- պանատան պաշտօնեաներ, առիթ են ունեցել մօտէն շոյափել սուլթանին և նախարարներուն համոզութիւնը:

Այս տեղեկութիւններէն ետքը, կը գտնենք այդ համոզութեան ար- տայայտութիւնը, զոր տհա կ'արտա- տրայենք, վերածելով արեւմտեան աշ- խարհաբարի:

«Վերջերս՝ պատահականութիւն ու- նեցայ տեսակցիլ այդ կարգի՝ երկու անձի հետ. մէկը՝ անգլիական հիւպատոս, միւրը՝ ամերիկեան դեսպանատունէն: Առանց ար- ւած տեղեկութիւններէն կ'երեւի, թէ ինչ-

պէս Սուլթանը նոյնպէս և իր նախարար- ները ու այլ պաշտօնեաները աստիճանա- բար վերադարձեր են իրենց նախկին հա- մոզմանը, թէ Հայերը, այսու ամենայնիւ, Թիւրք կայսրութեան ամենաօգտակար տար- րերն են. ուստի և իրենք ալ հակամէտ են ըստ այնմ վերաբերուիլ դէպի այդ ժո- ղովրդի ամբողջութիւնը:

Վերոյիշեալ անձերը կը հաստատեն, թէ ընդհանուր առմամբ վաճառականու- թիւնը կ. Պոլիս և գաւառները դարձեալ Հայաց ձեռքը անցած է, և թէ Հայ ժո- ղովուրդը գրեթէ վերստացած է սառ տարի առաջուան իր անտեսական դիրքը, թէպէտ կառավարութիւնը դեռ կը շարունակէ մաս- նակի խտուրթիւններ բանեցնել: Բայց ինչ- տութիւնները կրնան զարկիլ:

Տեղն է հարցիւն. «Ո՞ւրիշ գտն, կամ յո՞ւ երթամ, յորմէ՞ աշխարհէ՞ ես»:

ՆԱԽԹԻ ԱՇԽԱՐՀԵՆ

Վիշկանք. — Հորերը. — Զաւի գոր- ժարածներ. — Պետութեան շահը. — Կովկա- սը նաքի աշխարհ:

Օտար ճամբորդ մը, երբ շոգեկապով Պաքուի նախահանքերու մօտէն կ'անցնի, հաճելի անակնկալ մը կ'ունենայ, տեսնելով իր առջեւ խիտ ու ընդարձակ անտառ մը: Բայց հետզհետէ իր ունեցելը խտտացը- նող նախի սուր՝ անորոշելի հոտ մը, ա- լելի ուշադիր նայուածք մը, և ուղեկիցնե- րու կողմէ փոքրիկ ծանօթութիւն մը, իրեն կ'իմացնեն, որ տեսածը ո՛չ թէ իրական անտառ մըն է, այլ նախահանքերուն մէջ կանգնած հաղաբարտ փայտակաղմ բուր- գերն են, զորս տեղացիք վիշկա կ'անուա- նեն:

Զնայելով իրենց արտաքին սեւ ու տաճե երեսները, այդ վիշկաները բանաս- տեղծական հրապոյր մը ունին, որմէ կ'աղ- զուին՝ մանաւանդ անոնց գերահաւք զօրու- թիւնը ճանչցողները: Իրքան ողբերգական ու կասկեղեկական տեսարաններ տեղի կ'ունենան այդ վիշկաներու շուրջը... Այս մասին ամբողջ գրականութիւն մը կայ մշակուած կովկասահայ մամուլին մէջ: Եւ սակայն, տեսականին մէջ վիշկան, որմէ իւրաքանչիւր նախահանք մէկ հաս- կը կրէ իր վրայ, ուրիշ գեր մը չունի, բայց եթէ օգնել այն մեղքնային՝ օր հորէն նախ կը հանէ:

Նախահանքերը կը գտնուին զխաւս- րապէս Պալախանի, Սապուհի ու Բամանի, Պաքուէն երկաթուղիով քսան վայրկեան հե- ոտ, և կարեւոր մաս մը քաղաքին արեւմտե- ան կողմը, հրաւանդանի մը ետին, Պիպի- Էյպաթ կոչուած ծովեզերավայրը: Հորերը, որոնց թիւը 3500-ի կը հասնի, նախահա- քերու գետնը ամեն կողմ մաղի պէս ծակ- ծկած են: Այս իսկ պատճառով ալ կը վախցուի, որ զօրաւոր երկրաշարժ մը գոցէ շատ դարհուրելի հեռեւանքն ունենայ...

Նախը գտող գործարանները հաս- տատուած են իւր ու Սպիտակ քաղաքները, որոնց Պաքուի և Պալախանի մէջտեղը կ'իյնան: Իւր ու սպիտակ անուններու այս բնորոշումը օակայն, կատարեալպէս ճիշդ է: Սեւ քաղաքը ամբողջովին մուրի պէս սեւ

է, իսկ Սպիտակ քաղաքը ձիւնի պէս սպի- տակ՝ իր մէջ գտնուած գործարաններու թիւը համեմատաբար իւր քաղաքին շատ նուազ ըլլալուն պատճառաւ:

Հեղուկ նախը, իր նախնական վի- ճակին մէջ, (մագուր) նախահանքերէն եր- կաթեայ բազմաթիւ խողովակներով կը բեր- ուի գործարանները, որոնք կուպրն ու զանազան հանքային խղերը հանելով, մա- քուր նախը (կերոսիւ) կը լեցնեն հաղա- բար երկաթեայ շտեմարաններուն ու գետ- նափոր աւազաններուն մէջ:

Զաւի գործարաններու սկիզբը դրուած է 1860-ին, նախահանքերու Շուէ- տացի Նոպէլ եղբայրներու՝ որոնց նախի աշխարհի թաղաւորը կը համարուին:

Նախը ուսումնական արդիւնաբերութեան էն զխաւսը աղբիւրներէն մէկն է, և պե- տութեան տարեկան մօտաւորապէս 125 միլիոն ռուպլի հասոյթ մը կը բերէ: Եւ ասիկա միայն Պաքուէն: Իսկ եթէ Պա- քուէն դուրս, ուրիշ վայրերու մէջ գտնուող նախահանքերն ալ շահագործուին...

Ամեն տեսակ հանքերով հարուստ կով- կասը նախահանքերով ալ շատ հարուստ է: Թիֆլիզ, Պաթում, Կրօզնա և Շամախի արդէն բաւական թուով հորեր կան փոր- ուած, վիշկաներ կանգնուած: Սակայն, նախ արդիւնաբերողները առանց դեռ այնքան մեծ կարեւորութիւն մը չեն ընծայեր առ այժմ, և բոլորը խոնուած են Պաքուի բեղմ- նաւոր հանքերուն շուրջը:

Ս. Մ. ՆՈՅՆԿԵԱՆ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐԱԳԵՏԸ

Զարը Վիթթէ կոմսը նախարա- րապետ նշանակեց, անոր ընդարձակ իշխանութիւն տալով: Կոմսը ճարպիկ և կորուրի պետական անձնաւորու- թիւն մըն է, որ հիմակուան հան- գամանքներուն մէջ, իր յատկութիւն ներքը օգտակար կեղծպով պիտի կրնայ կիրարկել:

Թաւ կ'ըլէ, թէ այս անուա- նումը, Ռուսիոյ ազատականները պի- տի չգոհացնէ: «Եւրոպայի մէջ Պ. Վիթթէ կը վայելէ համբաւը պետա- կան ազատամիտ մարդու մը, որ դէպի ազատութիւն հայող կառավարչական գրութիւն մը ու քաղաքական վար- գապետութիւն մը ունի: Ռուսիոյ մէջ ալ, ընդհակառակը, իրաւամբ այն համոզումը կայ, թէ նոր նախարա- րապետը լայնութեւ պատեհական մըն է — ժամանակին յարմարող քաղաքա- գէտ մը —, որ մասնաւոր խնդրի մը արուելիք լուծումը գտնելու շատ ճարպիկ է. և այդ լուծումը իրական- նացնելու հաստատամիտ է, բայց, ընդհանուր գաղափարներու անտար- բեր մը: Սոսմանափակ խորհուրդ- ներ կը յղանայ, և մասնաւոր պարա- գաներու համար կամքեր ունի: Մէկ խօսքով, մեծատարած գաղափարներ սնուցանող մարդ մը չէ: Գաղափա- րահար մը չէ: Բոլորովին ընդհակա- ոտին է. յատկապէս, մեծատար, անյողողող միաբ մըն է: Իր անունը ո՛չ սահմանադրութիւն, ո՛չ ազատա- կանութիւն կը նշանակէ: Մարդու, քաղաքացիի իրաւունքներու խնդի-

րը, բնաւ հոգը չընեն: Պիտեմքը զոր պիտի հաճի ընել, գործնական նպատակ մը պիտի ունենան, որ է՝ շատ մը իրականացնել, խաղաղաց- ման գործը, որուն յաջողութեւ Զարը իրեն վստահացու:

Այս ձեւով ու այս սահմաննե- րուն մէջ կրնայ օգտակար ըլլալ, բայց չի կրնար գոհացնել նոր Ռու- սիոյ ըզձանքները: Ասով մէկտեղ, շա- տերը զինքը կը համարին փրկիչ մը, կամ թէ բժիշկ մը, որ լաւ յանձ- նարարելի է:

Բայց Պ. Վիթթէի անձէն աւելի, գործադուներու խնդիրն է, յեղա- փոխական ահեղ շարժումն է, որ սպառ- նալից երեւոյթով աշխարհի ուշագ- րութիւնը կը գրաւեն:

Սահմանադրութիւնը, զոր Զարը տուաւ, չի գոհացնէր Ռուսիան իր ամբողջութեամբը. ուստի յեղեփո- խութիւնը կը շարունակուի: Իրաւ է թէ, Զարին ըրած զիջումները, նոր թուական մը կը բանան, բայց շատ ուշ հասան: Թեղափոխութիւնը կը պահանջէ ընդհանուր քուէարկութիւն երեսփոխանական ընտրութեանց հա- մար, այսինքն՝ ամէն ուսու կամ ուս- սահպատակ, որ հասած է որոշեալ տարիքի մը, օրինակ՝ 21-ը լրացու- ցած, անպայման իրաւունք ունենայ երեսփոխանական ընտրութեանց մաս- նակցելու: Սակայն, աւելի խոհական- ները կը կարծեն թէ վտանգաւոր է մէկէն ի մէկ այդքան լայնարձակ ի- րաւունքներ տալ ժողովրդի մը որուն ստուար մեծամասնութիւնը խորա- պէս տոգտ է և տակաւին ամենա- լիկթեւ գաղափար մը իսկ չունի քաղաքական ազատութեան վրայ:

Բայց այս տեսութիւնը «խոհեմ ազատականներուն» գաղափարը կը ցոյցանէ: Երբ մեծ Թեղափոխութիւ- նը կը պայթի, երեւոյթաւ ազատա- միտները՝ որոնք յանդգնամիտ կը համարուէին, ալ պահպանողական կը նկատուին թէեւ իրենց համա- զուէրուն հաւատարիմ մնացած ըլ- լան:

Զէնքի գործածութեան անըն- տել ժողովուրդները, կարճ ժամա- նակամիջոցի մը մէջ, քաջամարտիկ պատերազմողի ջիղերով կը գօրանան, երբ առանց շատ բարակները վնասե- լու, մէկէն ի մէկ պատերազմի դաշ- տը կը նետուին, ուր գործնականա- պէս զինավարժութիւն կը սորվին: Գաղափարական ինքնավարութեան ան- տեղեակ ազգերն ալ, Ազատութեան դաշտին վրայ, ամեն օրուան մար- տնչուներով է որ կը ջլապնդին ինք- նակառավարութեան կեանքին հա- մար:

ԱՁԴ

Բնական պատմութեան, աշխար- հագրութեան և գաղղ. լեզուի հը- մուտ օգնական ուսուցչուհի մը կ'ուղ- ուի կ'ուղուի նաեւ երկրորդ խնամա- կալուհի մը (dame gouvernante):

Դիմել Տնօրէնութեան: Մանկավարժական վարժարան, Շա- րու-Ապպաս: (5-3)

Կ Ո Վ Կ Ա Ս

Ռազմիկ կը հրատարակէ կովկասէն ստացած հեռագրէն հետագիրը.

19/23 Հոկտեմբեր

Եւրասիական ճանապարհը նորից բռնուած է թիւրքերից. Աղզամուս թիւրքերը ահադին պատրաստութիւններ են տեսնում նոր արշաւանքներ գործելու. Օրտուքներով յարձակել են Հայ Օվդաս գիւղի վերայ, բայց չարաչար յաղթելով յետ են քշել: Յարձակել են Բերդուկի վերայ և ջարդել «անողորմ» կերպով: Ղարաբաղում աւերել են վերջին 18 օրուայ ընթացքում 13 թիւրք գիւղեր եւ 3-4 հատ հայ: Շուշուի սկսել է թնթեւ գաղթ, մերձք միջոցներ են ձեռք առել որ գաղթը դադարի խիստ անհանգիստ է դրութիւնը եւ Գանձակի շրջաններում: Մեծ վտանգայ, որ շուտով սկսի և այնտեղ . . .

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՀԱՐՍԱՀԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսէն հասած վերջին տուրքերը, թիւրք օստիկանութեան բեղմնաւոր մտքին նոր մէկ հնարք-գիւտը կ'իմացնեն: Ոստիկանները մանկով Հայ վաճառականներու առեւտրատունները, անոնց հաշուետարները կը վերցնեն կը տանին: Այս նոր հարստահարութեան պատրուակն է՝ քննութեան մը պէտքը, ապա՛հով ըլլալու համար, թէ յեղափոխականներու դրամ տրուած չէ:

Ո՛վ չի գիտեր, թէ յեղափոխութեան ստակ տուող մէկը - եթէ երբեք գտնուի - այնքան յիմար պիտի չըլլայ զայն իր մայր-տեւոր անցընելու համար: Թայտնի է թէ թիւրք կառավարութիւնը Հայ վաճառականները ջլատելով անգործութեան դատապարտել կուզէ, զանոնք անանկացման մղելու առաջադրութեամբ:

— 0 —

Երուսաղէմ, Պատրիարքին նախագահութեամբ, միաբնական Ընդհանուր Ժողով գումարուելով, Լուսարարացեալնարու է, Տ. Մովսէս վարդ. Ոսկերչեան:

— 0 —

Ուսանող Հայրը կիրակի օր փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Աղիզ Պէյ Եղեմեֆին և Տիար Առոմ՝ Արաւանեանին:

— 0 —

Կեսարիոյ Էվէրէկ զեղին եկեղեցին առաւելելու տարիէ ի վեր փլած է: Գեղացիները նիւթական միջոցէ զուրկ ըլլալով, արտասահմանի Հայոց ակադեմիան ալ կը կարօտին: Այս առթիւ, Կ. Պոլսոյ Պատրիարքը, Եղիպատարնակ հայերու մէջ հանգանակութիւն կատարուելու, կոնկակ մը զրկած է:

— 0 —

Թիֆլիզի «Վանքի աւագ եկեղեցին» այսինքն Հայոց Մայր եկեղեցին, երեք տարի առաջ վերանորոգուած էր 70,000 ռուպլի ծախքով, (մօտաւորապէս 180,000 ֆրանք) զոր վճարած էր Պ. Մանթաշեան: Այժմ ժամաշէնը նորէն պիտի պարտաւորուի մեծկակ գումար մը ծախելու, վասնզի ժա-

մուն ներսի պատերուն ձեւը թափուել է և նկարներն ալ արուել: Եկեղեցիին ներսը այժմ կը նորոգուի մարմարեայ քարերով: Թիֆլիզի քաղաքային զպրոցներուն մէջ հաստատու են հայերէն լեզուի դասեր, որոնց կը հետեին նաեւ վեց վրացի աշակերտներ:

Ի Ն Պ Ո Ս

ԿՈՎԿԱՍԻ ՀԱՅ ԿԱՐՕՏԷԼՈՑ

Ը. ՅՈՒՅԱԿ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՄ

Է. ցուցակի գումարը, զրէ. ողջ 3221-75
Տեւրբ, Տէր Ստեփանեան եղբարք 120, Պօղոս Աղնատրեան 77, Կուստուգեան եղբարք 50, Յակոբ Մէրախեան (Ձէթութուն) 50, Զօւրաբ 30, Պետրոս Երուսաղեան 20, Տիգրան Խորէնեան 20, Լեւոն Պաղաւեան 20, Ուն 20, Միհրան Կիրճեան 20, Ուն 20, Մեղքօն Խաչերեան 20, Եղբարք Մ. Կ. Գեորգեան 20, Գ. Թէղզեցեան 10, Գեորգ Շահպաղեան 10, Բենիամին Բրուշեան 10, Տիգրան Հեղինէ 8, Ստեփանեան 10, Միհրան Աղանեան 10, Թորոս Բարմազուրեան 10, Միհրան Թօմպագեան 10:

Համագումար 3758. 75 զրէ. ողջ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Օ Ր Ա Ց Ո Յ Ց Ը

Գ. 23 Հոկտեմբեր

Բառերը պզտիկ բաներ են, բայց ոյժ ունին, թէ՛ օգտուել թէ՛ քննաւելու:

Գ. 29 Հոկտեմբեր

Բարեկամի հետ վիճելէ զդու շացիք:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Եղիպատարի նոր միջոցի Եւնի եւ Բաֆէյ, ուրբաթ օր պաշտօնական այցելութիւններ տուած պահուն, կողքին մէջ յանկարծամտ եղաւ: Թաղումը շարք օր կատարուեցաւ:

Իրեն տեղ նոր Միջոցի կարգուեցաւ, Եւնի Պաքի եւ Սատֆի:

— 0 —

Պետութեան ալ և այլ պաշտօնատեսներու անտուկները հրաման առաջան կառավարական պաշտօնեաներու Նայեմբերի ամսականները, Բամազանը լմնալէն քանի մը օր առաջ վճարել, Պայրամի տօնին առթիւ:

— 0 —

Խառն Նաւարկութեան Ընկերութիւնը (Touach Ընկ.) մօտեր Մարտէլի և Ալեքսանդրիոյ միջև նոր երթուիկ մը պիտի հաստատուէ: Շուքեանները Մարտէլին թունուիկ նաւահանգիստը հանդիպելով պիտի ժամանեն Ալեքսանդրիա, ուրկէ Մարտէլ ուղղակի պիտի վերադառնան:

— 0 —

Դաշտանկար Պ. Անտրէ, Ալեքսանդրիոյ թաղապետութեան ներկայացուցած է, յատկապէս զարատաններու և պարտէզներու, որոնք պիտի շինուին քանդուած նախկին ամրոցներու թափու հողին վրայ: Թաղապետութիւնը շուտով պիտի ձեռնարկէ աշխատութիւններու շինութեան:

— 0 —

Առողջապահական վարչութիւնը ստացաւ Անգլիոյ ապուրումած նոր սայլակները, որոնց միջոցաւ պիտի վերցուին այսուհետեւ փողոցներուն լօթերը: Անցորդները այլ ևս իրենց աչքին ու ըմբին առջեւ պիտի չտեսնեն, զաղբատեղի և զարշահոտ աղտեղութիւնները:

— 0 —

Հինգշաբթի առտու, Ալեքսանդրիա Հասարայի բանտին մէջ, կախաղան հանուեցաւ Բօհային Եղեմեֆ, որ յունիս 29ին Ալպտաւահ պէյ Ֆէհմին սպաննած էր:

— 0 —

Անցեալ երեքշաբթի, Տեւրբի երկաթուղիի կայարանը, իրիկուան ժամը Տին հրդեհ ծագելով, մինչև առտուան ժամը 8 տեւած է: Այրեր են կայարանը գտնուած բոլոր ապրանքները, ինչպէս և երկաթուղիին գոյքերը:

— 0 —

Ալեքսանդրիոյ մաքսատները յիսուն ընթացքով հաշիշ գրաւեցին, աւտորիական առաքատանաւի մը մէջ:

Հ Ե Ո Ս Գ Ի Ր

ՌՈՒՍԻԱ ՅԵՂԱՓՈՒՆ

Նոյեմբեր 3-5

Բեյրութի 3. Ֆինանսային հաստ խոտալիւր լուրերուն վրայ, մարտանաւեր Հելսինկֆօրս խրկուեցան:

Անգլիական կառավարութիւնը պահանջուեց ըրած ըլլալով, իր հայրենակիցներուն ապահովութեանը համար, մասնաւորապէս Հարաւային Ռուսիոյ մէջ, դեպքանաւան տեղեկութիւն տրուեցաւ, թէ ամենախիստ հրամաններ խրկուած են բարեկարգութիւնը վերահաստատուելու համար Օտեոս և ուրիշ քաղաքներ:

Միւս դեպքանաւաններն ալ նման օրինակ պահանջուեց ըրին:

Ընդհանուր մոռացման ուղղութիւն (հրովարտակ) հրատարակուեցաւ Բեյրութի Ռուսիոյ մէջ ընդհանուր կացութիւնը անփոփոխ կը մնայ: Հակասեմական անկարգութիւններ և կոտորածներ կը շարունակուին Բիշնէվ, Բօսթօֆ, Բիշնէվ, Բօսթօֆ, Բեյրութի և ուրիշ քաղաքներ: Գերման Միմել նաւահանգիստին ու Բեյրութի միջև անթիւ հեռագրական հաղորդակցութիւններ հաստատուեցան, զիման յաժառարակ մարտանաւի մը և թորթիւտարներու միջոցաւ:

Բեյրութի 4. Ֆինանսային իր աղատութիւնը վերստացաւ: Չարին ստորագրմանը մատուցուեցաւ յայտարարութիւն մը, որ ժողովրդին բոլոր պահանջները կը շնորհէ:

Չարը հրամանագիրով մը Ֆինանսային Աղագային ժողովը Գեկեմբեր 20ին գումարել կը հրամայէ, վերաքննելու համար երեսփոխանական ընտրութեանց եղանակը: Գիկատարութիւնը կը ջնջէ:

Այս միջոցիս սակայն, շուր մարտանաւ, որոնց մէջ 10,000 զօրք կը գտնուին, խաբսած են Հէլսինկֆօրսի առջեւ:

Բեյրութի 4. Ընդհանուր մոռացումը (ներում) շատ ընդարձակ է, և մասնաւորապէս քաղաքական յանցանքներու համար է:

Նշան մը չկայ, թէ Ռուսիա պիտի հանդարտուի Ամեն օր կ'իմացուի թէ, ա-

րինահեղ խոտալիւրներ տեղի կունենան այլ և այլ նոր տեղուանք:

Օտեոսային վերջին լուրերը կը հաղորդեն, թէ սոսկալի զեպքերու պատմութիւնները չափազանցուած չէին: Ստորին գասակարգէ մարդեր, օստիկանութեան օգնութեամբ ջարդեցին ամբողջ հրայ ընտանիքներ, աներեւակայելի զաղանութեամբ: Սպաննուածներուն թիւը գիտնալ անկարելի է, բայց հիմակ հիւանդանոցները 5,500 վերաւարեալ կը գտնուին, արդէն 300 զիակ թաղուեցան:

ՕՏԵՍԱ. 5. Շրջականներու ութ գործարան կործանեցին: Վերջին օրերու կոտորածները վայրագ անգթութեամբ եղան: Չհերոսն աչքերը կը փակին, լեզուները կը հանէին: Անկար հիւանդները ողջ ողջ այրեցին:

Բեյրութի 5. Երկաթուղիներու գործադուր վերջացաւ: Պ. Վիթմէ բանթներուն լմացուց, թէ իրենց պահանջները ընդունուած են:

Օտեոս օստիկանութիւնը շատ ուշ ձեռք առաւ, Հրէից կոտորածները կասեցնելու միջոցները: Արեւը կը շարունակէ վազել ամէն կողմ: Մինաց 100 հոգի ըսպաննուեցան և 600 հոգի վերաւարուեցան:

Ներքին գործերու նախարար Պուլիկինին հրաժարականը ընդունուեցաւ:

Բեյրութի 5. Ընկերվարականները եւ կեցան մեծ ցոյցէ մը, զոր այսօր պիտի ընէին: Վասն զի զօրավար Թրէրօֆ օպանացած էր՝ անկարգութիւնները ահեղօրէն զսպել:

Պաշտօնական զեկուցում մը, կ'ըսէ թէ բոլոր դատակարգերը պէտք է զգուշման, զիւրար փոխադարձաբար նեղելէ, որպէս զի չպատահին անկարգութիւններ, զորս կառավարութիւնը պարտաւոր է զըսպել, անխտիր պաշտպանելու համար բոլոր քաղաքացիները:

ԲԻՐՈՒՄԻՆԻԱ. 4. Աղագային ժողովը որոշեց կառավարութիւնը արտօնել բանակցութեան մտնելու Տանիմարքայի կարողութիւնին հետ Նորիկիոյ թագին ընդունելութեան համար:

ՊԵՐՍԻԱ. 4. Գերման Արեւելեան Աֆրիկէի կառավարիչը 4200 զօրք կ'ուզէ ապրտամբութեան յաղթելու համար:

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿ. 4. Միտինար մը, երեք միտինար կին և տղայ մը ոսպանուեցան Լեոն-Չէոն, Բանթանի մօտ:

ԲԱՆԿԱ. 4. Հիւպատոսները յեղափոխականներուն հրամայեցին զենքերին վար ձգել, անոնց՝ ընդհանուր մոռացում (ներում) խոտանալով ու բարեկարգութեանց յանձնախումբի մը գումարումը: Ապտամբները Պետութեանց առաջակիները ընդունեցան, պայմանաւ որ զենքերը թիւր կարգադրուի, առանց վերաւարելու իրենց դիւրազգածութիւնը:

ՎՈՇՆԻԿԻՆ. 4. Պաթմէմպէրկի Լուի իշխանը (փեսայ անգլիական արքայատան) ու բրիտանական նաւաբանին սպայները, որոնք քաղաքը կ'այցելեն, երեք օր պիտի մնան: Հանրապետութեան նախագահը զիրենք ձերմակ-Տան մէջ (պաշտօնական պալատը) մեծ պատուով հիւրասիրեց: Իշխանը նախապահին յանձնեց Անգլիոյ թագաւորին անձնական մէկ գիրը:

ՄԻՆԿԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հեղինակողի Պրիմալ հոթելի գիմաց. մասնաճիւղ Նոր Պաշարի գիմաց.

Գ Ա Հ Ի Բ Է

ՄՈՒՍԲԻ

Բարիքի 1901ի Յուլիանական տարին մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐԱՆԱԿ-Աշխարհի ամենէն ՄԵՐ վարձատրութիւնը փափաքողաց ձրի կը զրկուի մեր Յուլիանական տարին ինչուէ

S. S T E I N

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԹԵՅՆ

ՀՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԽՏԻՎԻՆ

ԱԹԱՊԱ ԷՆ ԽԱՏՐԱ. ԷՁՊԵՐԻԷ

Էյններու, Այրերու և Տղաներու

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Գինները Զափաւոր են.

ՂԵՐՁԻՆ ՆՈՐԱՅՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ելեք որական վերամբարձ (ասանկօր) տպրանքները բնակարան կը զրկուին.

ՍԱԿԱՐԱՆ

Նշ. Իրիկուան ժամը 1 րէ փակուած

Էկրիքընընէ Պանք Ա. Ո.	9 11 16
Նէշնէն	26 11 16
» » Նոր	26 7 16
Քառա տի Սթոնթո»	191
Պանք ա'Աթէն	138
Տէլթա Լայթ Ա. Ո.	12 5 8
Հեյուան	28
Լօ Թիւրք	Յրնք. 132
Անքանդրիա Նրի Լ'նկ.	15
Գահիրէ » » Յր.	1126
Թանթա » » Ա. Ո.	25
Տաիթ Սանիյէ	17 7 8
Գրէտի Փոնսիէ արքիօն Յր.	818
» » օպիկասիօն հին »	215
» » » Նոր	273
Ռամէ Ա. Ո.	6 15 16
Ինիքըն Ինիկսպենդ	
էնա Էյնէնսի Լիմ. Ա. Ո.	1 3 16
Ինիքըն Էպէյոս	1 9 32
Էնդըրրայդ Էնա աիկէրմէնդ	11 1 2
Ինիք. Էնա Էնա ձէնըրէ Դըրոյ	0.7 8
Ինիք. Դըրոյ Էնա Ինիկսպենդ	1 1 1
Պեհերա Է. Ո.	42
Տէլթա Էնա	2 3 8
Ուարտան	6
Ինիքըն Մարքէթ	2.7
Նընկալիչ Հօթել	10 7 8
Գրաւն Պրիւրըրի Աղեքս. Յր.	202
» » Գահիրէ	115
Բօթըն միւլ Ա. Ո.	0.5
Սօլթ Էնա Սօտա	32 6
Չիմէնթօ	62
Մըիւնիկ	15 16
Անկու- Ամերիգըն Նայլ	5 11 16
Մէնգալէ	5
» Տիֆըրա Է. Ղ.	105
Թրամվէյ Աղեքս. Բրիլ.	163
» » Տիֆրասան	325

ԲԱՄՊԱԿ

Լիվրու. Նոյ. 3

Օրուան վաճառումը, Հակ.	8000
Որմէ Եղիպատականը »	500
Յունի. փետր.	5.89
Մայիս Գունիս	5.97
Պատրաստը	5.95
ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՄՊԱԿ	
Յօտիվին. Պուրս.Աղէքսանդրիա, Նոյ. 6	
Նոյի 1905ի	14 9 16
Յուն.	16 1 32
Մարտ » »	16 5 32

ՏԲԹ. ՕԿՍՏԻԱ

Որ իր ուսումը և փորձառութիւնը ստացած է Բարիքի տառի-նակարդ հիւանդանոցներուն մէջ և որ Երեք տարուան միջոցին Գահիրէի մէջ բազմաթիւ յաճախորդներ շահած է շատ կարճ ժամանակի մը մէջ կը դարձանէ նոր սկսած կամ հինցած հոստիները, շիմախոր (կուլթ միլիթէր), միզանցքի կծկումները, փամփոշաւորող (սիսթիլ) և ծննդա-կան և միզային զործարաններու հիւանդութեանց հետեւանքները. կը դարձանէ նաև սիֆիլիզը և մօրթային հիւանդութիւնները.

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժա-մը 9-12 կէս օր 3-6 կէս օրէ վերջը, իր բնակարանը Մէհմետ Ալի փողոց, Ամերիկեան գրափաճա-ռանոցին վրան.

“ԲՈՒՌԻԷ ԷՈՐՈՐԵԷՆ”

LE COURRIER EUROPÉEN

Hebdomadaire international

Rédaction et Administration;
280 boulevard Raspail, Paris.

Comité de direction: Bjørnstjerne Bjørnson, Jacques Novicow, Nicolas Salmeron, Gabriel Seailles, Charles Seignobos, Giuseppe Sergi.

Redacteur en chef, Louis Dumur.

Secretaires

Arne Hammer et Charles Chanvin

Administrateur, R. Pierre

Իր վարչական մասնաժողովի ան-գամներէն զատ աշխատակից ունի Թօլսթոյ, Լոմոնոսով, Ֆօն Պար, Ֆը-րետերիք Բասի, Լըրուա-Պօլիէօ, Պաուս Սույէմացու, Մեթերլինք, Բօլ Ատան Էն, Էն, Էն.

Ամեն երկրի մօտին կը հազարդէ տեղեկութիւններ. Միջազգային քա-ղաքական շարժումին հետեւի փափա-քող ամեն անձի համար անհրաժեշտ շարաւիթութիւնը մըն է.

Բաժանորդագին

Ֆրանսա՝ տարեկան 42 ֆր.
Ռօրիչ երկիրներ » 45 -
վեց ամիս՝ 8 ֆր. շորս ամիս՝ 4 ֆր.

ՄԻ ՋԱՅԷՔ !!!

Բայց միայն Կ. ՊՕԼՍՈՅ ճաշա-անը, Շարա-Ապարիւ-Աղիզ, Եղիպզ տական թատրոնին գիմացը, ուր պի-տի գտնէք Արեւիկան հաշակով եփ-ւած համեղ կերակուրներ, լաւ սպա-սարկութիւն մը, կատարեալ մաքրու-թիւն, և չափաւոր գիներ.

Փորձեցէք և գոհ պիտի մնաք.

Ճաշարանի տնօրէնութիւնը բը-նակարաններու մէջ ճաշկերպութիւն պատ-րաստութիւններ կը ստանձնէ լաւա-գոյն պայմաններով.

Իւրաքանչիւր Մինիլըր մեքենայի վրայ փըշ տակ այս վաճառանիշը (marque).

ՔՍԱՆ ՄԻԼԻՕՆ մեքենաներ սպաւած Աւիգնադորի ձրի դասեր և մեքենաներու ձրի նորոգութիւն գնողներու տան մէջ. վճար-ման գիւրութիւններ. Սինկլըր կարի մեքենան. բը աշխարհի լաւագոյններն են. (29)

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻՔ

LA NEW-YORK

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

ՄԻՋԱԶԳՈՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԴՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

— 0000 —

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ.

1903 Յունվար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆրանք 1,827,000,000
ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻՔ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկե-րութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահարաժիւններու գումարը Ֆրանք 27,670,882.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻՔԻ տիեզերական բոխը մինչև հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութեան մը յանձնուած բոխներէն աւելի անկաշկանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլոյ դրազման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակ-ներուն եւ պատճառին, անձնատպանութեան եւ մինչև իսկ պա-տերապի տեսն. Տիեզերական բոխը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւն-ներ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագա ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ, 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տակօսի, վճարումները դադ-րեցնելէն մինչև 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յե-տամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճա-րելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ. Ապահո-վագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակա-միջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մ'նացած ապահովագրիները.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպատաւորն է. Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել «Լուսաբեր» խմբագրատունը

ՏՕՔԲ. Ի. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԱՍԱՄՆԱՐՈՏԺ

ՇԱՐԱ ԲԱՄԵԼ, ԹԻՒ Յ. ՇԵՓԵՐՏՍ ՀՕԹԵԼԻ ԴԵՄԱՅԸ

Կը դարձանէ տկայի և լինտերու ամեն տեսակ հիւանդութիւններ ելերորական և ուրիշ միջոցներով, ըստ նորագոյն և կատարելագործեա-գրութեանց.

Կը պատրաստէ ոսկիէ աղաներ և կամրջակներ (travaux aux ponts et couronnes) որոնք առանց արհեստական քիմքի և առանց ամրացու-ցիլ թելի (crochet) կ'ապահովեն արհեստական աղաներու տակունու-թիւնը և տեղեկանութիւնը.

Նոյնպէս կը պատրաստէ քառուէ լինտերով աղաներ, և առանց ցաւի կը քաշէ վնասուած աղաները, լինտերու կամ ընդհանուր շիկե-րու վայրկենական թմբութեամբ.

Յաճախորդներ կ'ընդունի ամեն օր, առտուան ժամը 9էն—իրիկուան 6

ՊԱՏԱՆԻ

Chigwell, London.

Պատկերադարձ ամսաթիւթի.
Իւրաքանչիւր թիւի մէջ 10-12 պատկերներ կը գտնուին, տոյց հա-մար խիստ հետաքրքրական.

Գին երկուք ու կէս Շիլլին.

Երկուքն ալ կրնան ստացուիլ «Լուսաբեր» խմբագրատունէն.

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ԵՒ

ԱՌԱՋԵՈՐԴ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԻ

2 Հատար, 676 էջերէ լազկացեալ

Գրմել՝ Prof. G. Thoumaian

Chigwell, Essex.

Գին փոստի ծախքով երեք ու կէս Շիլլին.